

FORLAGET VISTOFT

Den danske lejlighedssang fra Kingo til Rap

– med forord af HKH Prins Henrik

DEL 1 – INDSIGT

1. En lille lyrisk Aare... 11

INDLEDNING 11

Hvad taler vi om? 13

Sangkulturen er ændret 14

En ambitiøs bog 16

2. De dårlige og de gode 19

IKKE FOR AT RAKKE NED, MEN FOR AT 'RAKKE OP' ... 19

Når det ikke fungerer 20

Seks gode eksempler 26

3. Anstændige vers med upåklagelige rim... 41

TRÆK AF LEJLIGHEDSSANGENS HISTORIE 41

Hvorfor skrive på vers? 42

Kort overblik 43

Vikingetid og middelalder, kun lidt bevaret 43

En skæmteverse fra middelalderen 44

Renæssancen, reformation, humanisme – Anders Bording 45

Barokken – Thomas Kingo m.fl. 46

Loven om Pligtaflevering 1697 51

1700-tallet: Blomstring, oplysning, fornuft (men ikke kun) 54

Ludvig Holberg, et 'Skjemte-Digt' fra 1722 54

C. F. Wadskiær, 'Skoleeksempel på Lejlighedsdigtningen' 57

Ambrosius Stub, saftig barok 61

1700-tallets selskabelige og litterære klubber 63

Første kendte sangbog 1785 64

Johan Herman Wessel 65

En Vexelsang 67

Johannes Ewald 68

Knud Lyhne Rahbek 69

Jens Baggesen 71

De højstemte sange 76

Sange til almuen på landet 77

Emanuel Balling og Anna Elisabeth Møller 79

Den tyske komponist J.A.P. Schultz, skrift om musik i skolen 82

P.A. Heiberg og trykkefriheden 86

Johan Clemens Tode, endnu en 1700-tals intellektuel 91

Adam Oehlenschläger uden for arbejdstid 95

En visionær lov for Folkeskolen 1814 98

H.C. Andersen og familien Collin 101

Visekrigen ml. H.C. Andersen og Edvard Collin 101

Et par viser af H.C. Andersen og et par af Edvard Collin 105

Christian Winther og Edvard Collin 111

N.F.S. Grundtvig, dansk humor mod tysk aggression 112

Højskolens betydning 116

Svend Grundtvig, Evald Tang Kristensen, Dansk Folkemindesamling 116

Hodsager-Minder af N.P. Larsen, Vind 118

Sangbog for det danske folk i Amerika, Frederik Lange Grundtvig 120

1900-tallet, der synges flittigt 123

Christian Bruun, en arbejderdigter 123

Sange til enhver lejlighed 126

Vers til enhver lejlighed 131

4. Flyv højt, vor sang, på stærke vinger... 137

SANGE TIL OFFICIELLE LEJLIGHEDER, HØJSKOLE SANGBOGEN M.M. 137

Højskolesangbogen, en levende organisme 137

1951-udgaven. Fra Åndelige Sange 142

1951-udgaven. Fra Hjem og Skole 148

1951-udgaven. Fra Folkeliv og Modersmål 152

1951-udgaven. Fra Historiske Sange 154

2006-udgaven. Et udvalg af nationale sange 157

Krogerup-Vise af Erik Knudsen 163

Sangens År-vinder af Hans Kragh-Jacobsen 164

Spil Dansk-vinder af Henrik H. Lund 166

Sange til kongehuset 167

Samtale med Gunvor Reynberg 167

Dronning Margrethes sang til Prins Henrik 1994 169

Sange af Ulrich Ravnbøl 172

DR P4s sang til dronning Margrethes 70-års dag 2010 175

5. Har du svært ved at rime / så ring til Katrine 177

KØBESANGE, VANDRESANGE OG BESTILLINGSSANGE 177

Den typiske sangskriver - dengang 177

Et potpourri af vers fra købesange 183

“Har du svært ved at rime / så ring til Katrine” – købesange fra nettet 190

Sang til Hans Vejmand 198

Vandresange, skabelonsange 200

Syv gengangere 202

Gør-noget-sange 208

Leg med sproget 212

Temasange 215

Gamle Dage 215
Hvorfor er jeg ikke med? 216
Nu er du gammel 217
Til/fra drengene 218
Fra pigerne 219
Drengene mod pigerne 220
Sex, en sjældenhed 220
Bestillingssange 221
Arbejderne mod kapitalen, Jesper Jensen 221
Samtale med Henrik H. Lund 223
Sang til medarbejderfest 225
En samtale med rapper Oliver Ravn Andersen, med eksempel 228

DEL 2 – INSPIRATION

6. Danmark dejligst... 233

EN GOBELIN VÆVET AF SANGE PÅ SAMME MELODI 233

Om lidt er kaffen klar..., en ny klassiker 233

Sange 'oppefra og ned', fra forældre til børn 237

Sange til jævnaldrende – brudepar, fødselarere, venner 242

Sange til kolleger og kammerater 252

Sange 'nedefra og op', fra voksne børn til deres ældre 264

7. Jeg ligger på en tropisk strand / og tænker på min svoger... 273

EN SAMTALE MED BENNY ANDERSEN – OG FAMILIENS SANGE 273

Fra Benny Andersens private samling 285

8. Kan en HUS-poet skrive LEJLIGHEDS-sange 307

- HVA' BLI'R DET NÆSTE, KAMMER-SPIL? 307

Carl Erik Sørensens familiesange 315

Revyvisen 'Så er der stuegang...' 327

9. Respekt 331

- ET GALLERI AF SOLISTER OG MESTERSANGE 331

10. Gode råd til den professionelle amatør 415

I KORT BEGREB 415

Find melodien 415

En musikers erfaringer 415

Råd til den, der skal vælge melodi 417

Teksten: Godt nok er det modsatte af godt 418

Råd til den, der skal skrive en sang 419

At aflevere en sang er som at score et mål 421

Råd til den, der skal aflevere en sang 421

Et tilfældigt dusin ideer til sangskjulere 422

Litteraturliste/bøger 424

Litteraturliste/arkivalier 426

Forfatterregister 428

Index melodier 430

Tak til 432